

Raadsvergadering 13 maart 2014

Voorstel B 5

Heinkenszand, 25 februari 2014

Onderwerp:

voorstel tot het kennisnemen van de toekomstige taken van Bureau Jeugdzorg en het vaststellen van de Zeeuwse kaders Jeugdzorg
(portefeuille wethouder Miermans)

Geachte raad,

Voorstel

De gemeenteraad wordt geadviseerd:

1. In te stemmen met de notitie positionering toekomsttaken BJZ;
2. In te stemmen met het Zeeuws Beleidskader Jeugd;

Voorgeschiedenis

In een bestuurlijk overleg tussen Rijk (VWS en V&J), VNG en IPO d.d. 19 december 2013 is besloten dat er op korte termijn duidelijkheid moet zijn over de continuïteit van zorg die de huidige Bureaus Jeugdzorg (BJZ's) leveren. Concreet houdt dit in dat er uiterlijk 28 februari een voorstel over de toekomsttaken BJZ's bij het Rijk moest liggen, ondertekend door de gemeenten (colleges) en Bureau Jeugdzorg Zeeland. Onder regie van de gemeenten en in samenwerking met BJZ is de notitie "Positionering toekomsttaken BJZ" opgesteld.

Tevens is door de landelijke Transitiecommissie Jeugd gesteld dat er eind februari een regionaal gedragen beleidskader moet zijn. Hierop is het Zeeuws Beleidskader Jeugd opgesteld. Het Zeeuws beleidskader is richtinggevend voor de implementatie van de Jeugdwet in Zeeland en biedt een gemeenschappelijk kader waarbinnen verdere lokale en regionale beleidsontwikkeling kan plaats vinden. Het CZW heeft zich op 3 februari achter de hoofdlijn gesteld; de Task Force Jeugd heeft in de vergadering van 14 februari jl. ingestemd met beide voorstellen.

Argumenten

1. Notitie positionering toekomsttaken BJZ

Een belangrijk deel van de taken die BJZ uitvoert, zijn ook in 2015 nodig. Om frictiekosten te voorkomen, te zorgen dat cliënten niet tussen wal en schip vallen en te zorgen dat er een zorgvuldige overgangperiode komt, zijn er in dit landelijke bestuurlijk overleg de volgende afspraken gemaakt:

"Colleges van B&W nemen uiterlijk 28 februari 2014 in overleg met het BJZ in regionaal verband een bestuurlijk besluit met daarbij de garantie van de continuïteit van de benodigde functies van het huidige BJZ (AMK, toegang, crisis, Jeugdbescherming (JB) en Jeugdreclassering (JR)) en van de infrastructuur die noodzakelijk is om jeugdigen en ouders de continuïteit te kunnen bieden in 2015" (zie ook bijlage)

Daarbij is geconstateerd dat:

- Gemeenten maximaal de ruimte moeten krijgen om lokaal of regionaal passende oplossingen te realiseren.
- Alle partijen de urgentie voelen om tot een oplossing te komen en zich maximaal inspannen om tot een zorgvuldige transitie van de functies van het huidige BJZ te komen.

- De afspraken die nu gemaakt worden tussen gemeenten en BJZ er op gericht moeten zijn te verzekeren dat de noodzakelijke infrastructuur en medewerkers die daarvoor nodig zijn niet voor de uitvoering van het gedecentraliseerde jeugdstelsel verloren gaan.
- Een 'koude' sanering van de BJZ's ongewenst is, mede gezien de hoge maatschappelijke kosten die dit met zich mee brengt.
- BJZ's ook zelf actief aan de slag moeten blijven met zichzelf te transformeren en waar nodig te saneren en te innoveren."

Concreet houden bovenstaande afspraken in dat er uiterlijk 28 februari een voorstel over de toekomsttaken BJZ's bij het Rijk moet liggen, ondertekend door de gemeenten (de portefeuillehouder namens het college van B&W) en de directeur-bestuurder van Bureau Jeugdzorg Zeeland.

Dat betekent ook dat er overeenstemming moet zijn tussen de partijen en BJZ dus moet instemmen. Gevoelsmatig vinden wij dat er tussen de gemeenten en BJZ in dit geval een ongelijkheid is ontstaan. Wanneer BJZ niet instemt met wat er beschreven staat, volgt er voor de gemeenten een aanwijzing van het Rijk. Het Rijk heeft namelijk gesteld dat, wanneer de Zeeuwse gemeenten zelf geen afspraken maken met BJZ over garanties voor de continuïteit van de functies, er een overgangsregeling in werking treedt (er volgt een aanwijzing van het Rijk). De overgangsregeling zou dan betekenen dat gemeenten voor de benodigde functies van BJZ voor 2015 een budgetgarantie moeten geven van minimaal 80% aan BJZ en/of hun rechtsopvolgers van het budget in 2014 (inclusief afspraken over overname van medewerkers).

Op 29 januari jl. is een eerste concept voorstel van BJZ besproken in de Task Force Jeugd. Conclusie was dat de notitie niet geschikt was om te agenderen voor het CZW van 3 februari. Reden was dat de beslis- en bespreekpunten en de financiële consequenties onvoldoende waren belegd. In de CZW-vergadering van 3 februari is door de voorzitter van de TFJZ verteld dat het op de korte termijn (richting 28/2) belangrijk is dat de 13 gemeenten, BJZ en de provincie (verantwoordelijk voor een soepele overdracht) op een lijn zitten en dat er vertrouwen moet zijn in de afspraken die worden gemaakt.

Vanuit het Rijk wordt geëist dat de continuïteit van zorg voor de komende 3 jaar wordt geborgd, waarbij tevens wordt aangegeven dat gemeenten maximale ruimte krijgen om de vernieuwing te realiseren. Dit lijkt door deze stap van het Rijk echter tegenstrijdig.

Alle Zeeuwse gemeenten zijn van mening dat een transformatie in de jeugdzorg noodzakelijk is. Bureaucratie en overhead worden waar mogelijk weggesneden en binnen de jeugdzorg moet doelgericht gewerkt gaan worden, op basis van "Eén gezin, één plan en één regisseur". Dit uitgangspunt is ook vastgesteld in de aan de raad geadviseerde kaders rondom het Sociaal Domein en past daar dus binnen.

Binnen de jeugdzorg heeft deze werkwijze tevens tot doel om het aantal maatregelen (opgelegd door de jeugdrechter) te laten verminderen. Het is echter lastig om op korte termijn deze transformatie te realiseren; dit heeft tijd nodig. BJZ stelt zelf dat zij al gestart is met de transformatie en dat de nieuwe werkwijze al een daling geeft van 10% van het aantal maatregelen (OTS= Onder Toezicht Stellingen). De invoering van deze nieuwe werkwijze is echter zonder overleg met gemeenten gestart, waardoor wij de indruk hebben dat de werkwijze aan gemeenten "opgelegd" wordt en in zijn geheel moet worden overgenomen door de gemeenten. Het is daarom van groot belang dat op korte termijn gesprekken worden gestart met BJZ om in gezamenlijkheid te gaan kijken welke afspraken kunnen worden gemaakt voor de komende jaren.

De 'notitie positionering toekomsttaken BJZ' is onder gemeentelijke regie in samenwerking met BJZ opgesteld. In deze notitie is gekozen voor een geleidelijke weg. De continuïteit voor

zorg wordt gegarandeerd en daarnaast wordt er voldoende ruimte gegeven om op basis van o.a. de implementatiepilots en andere vernieuwingstrajecten tot herijking van de afspraken te komen. De notitie bevat dan ook een aantal vraagstukken die de komende tijd moeten worden uitgewerkt.

Op korte termijn:

- Uit te werken hoe om te gaan met inzet van medewerkers van BJZ in de 3 implementatiepilots en andere vernieuwingstrajecten, het doorvoeren van korting op het budget en het tegelijkertijd beperken van wachttijden.
- Het in kaart brengen van efficiëntie en effectiviteit van het gehele veld waar de gecertificeerde instelling een onderdeel van uit maakt, rekening houdend met wettelijke eisen en normen.
- In samenspraak tussen gemeenten en BJZ moeten nadere budgetafspraken worden gemaakt voor 2015 en verder.

Op **langere termijn** zal door middel van de implementatiepilots en andere ontwikkelingstrajecten verder worden uitgewerkt hoe omgegaan wordt met de inzet van medewerkers van BJZ in het voorveld (onder gemeentelijke regie). De opbrengsten vanuit de implementatiepilots en de ervaringen vanuit de praktijk worden vervolgens gebruikt om in samenspraak met BJZ c.q. de toekomstige Gecertificeerde Instelling afspraken te maken over de lokale en regionale invulling. Deze afspraken zullen vervolgens ook met de Zeeuws zorgaanbieders moeten worden gemaakt. Hierbij moeten in ieder geval de volgende voorwaarden worden meegenomen:

- BJZ moet samen werken met andere partijen in de zorg voor jeugd en BJZ moet de gemeentelijke regie in het vrijwillig kader accepteren.
- Gemeenten willen de inkoop afstemmen op de behoefte (aanbod afgestemd op de vraag). Op termijn zou het mogelijk moeten kunnen zijn om de uitvoering van functies elders te beleggen.

De Task Force Jeugd (TFJ) heeft, zoals eerder vermeld, de hoofdlijn van haar voorstel over de inhoud van het te nemen bestuursbesluit besproken in een extra vergadering van het College Zorg en Welzijn op 3 februari. Mw. Miermans was daarbij aanwezig als vertegenwoordiger van onze gemeente. Het CZW heeft zich achter de hoofdlijn gesteld en heeft de TFJ verzocht dat uit te werken in een uitgeschreven voorstel/notitie. Dit heeft geresulteerd in de 'Notitie positionering toekomsttaken BJZ', die u bijgaand aantreft.

Ons college heeft ingestemd met het voorstel van de TFJ met als toevoeging:

“ Uit te spreken dat van BJZ verwacht wordt dat zij zich maximaal inspant, zowel in 2014 als in 2015 en verder, de kosten verder omlaag te brengen”. Het is duidelijk dat de decentralisaties gepaard gaan met bezuinigingen. Uit de praktijk van de afgelopen jaren blijkt dat het in Zeeland, lukt om de inzet van zwaardere zorg (zoals jeugdbescherming) terug te dringen. Zowel maatschappelijk als financieel is dat winst. De verwachting is dat er nog steeds ruimte is om het stelsel zodanig te wijzigen dat die beweging doorgezet wordt.. Dat wetende, wil het College een signaal af geven zij verwacht dat Bureau Jeugdzorg in 2014, en als Gecertificeerde Instelling in 2015 en verder, zich maximaal zal inspannen om de kosten verder omlaag te brengen. Ons college heeft daarom ook besloten deze opmerking toe te voegen aan ons besluit.

Separaat ontvangt uw college een advies over de toekomst van het AMHK (Advies en Meldpunt Kindermishandeling en Huiselijk Geweld). De afspraken in deze notitie (blz. 3) komen overeen met die in het separaat aangeboden advies.

2. Zeeuws Kader Jeugdbeleid

Eerder heeft de landelijke Transitiecommissie Jeugd het Zeeuwse Transitiearrangement en bijbehorend Addendum beoordeeld. Het Transitiearrangement alleen bleek onvoldoende (Zeeland kreeg code "rood"), maar de toevoeging van het Addendum bleek voldoende om geen vragen vanuit de 2^e Kamer te krijgen.

Eind februari 2014 zal de Transitiecommissie Jeugd de voortgang in de regio's gaan beoordelen. Daarbij is gesteld dat er een regionaal gedragen beleidskader moet zijn. Gelet op deze eis is er een Zeeuws Beleidskader Jeugd opgesteld. Dit beleidskader is een gemeenschappelijk kader voor de kadernota's/beleidsplannen van de verschillende gemeenten en in lijn met het Regionaal Transitiearrangement van Zeeland (inclusief addendum), het Functioneel Ontwerp Transitie jeugdzorg en de implementatieagenda. Tevens zijn de uitgangspunten van het Zeeuws Beleidskader Jeugd meegenomen in de door de voorgestelde regionale Kadernota Sociaal Domein Oosterschelderegio.

Het Zeeuws beleidskader moet door de gemeenteraden worden vastgesteld. Belangrijk is daarbij wel dat de uw raad ook wordt meegenomen in en geïnformeerd over het proces rondom de decentralisaties. Hiervoor is op 24 februari jl. een informatiebijeenkomst georganiseerd voor de raadsleden van de Oosterschelderegio en op 3 maart jl. een vragenuurtje met de wethouder.

Het Zeeuws beleidskader is richtinggevend voor de implementatie van de Jeugdwet in Zeeland en biedt een gemeenschappelijk kader, waar binnen verdere lokale en regionale beleidsontwikkeling kan plaats vinden en afspraken kunnen worden gemaakt met de zorgaanbieders.

Het beleidskader is besproken in de vergaderingen van het College Zorg en Welzijn d.d. 3 februari 2014 en akkoord bevonden in het overleg van de Task Force Jeugd d.d. 14 februari 2014.

(Juridische) consequenties

Met deze afspraken leggen gemeenten vast hoe de functies die momenteel uitgevoerd worden door Bureau Jeugdzorg Zeeland in 2015 worden gecontinueerd waardoor de zorg voor de kinderen en hun gezinnen gegarandeerd zijn.

Financiën

In deze notitie 'positionering toekomsttaken BJZ' worden budgetafspraken gemaakt voor 2015.

De gemeenten en Bureau Jeugdzorg Zeeland gaan uit van het volgende:

- Vertrekpunt is financiering op basis van P maal Q, waarbij P staat voor de kostprijs van het inzetten van het Generiek Gezinsgericht Werken (GGW) door de Gecertificeerde Instelling, en Q voor het aantal casussen waar het GGW ingezet wordt in dat jaar.
- De huidige inzet van het GGW wordt als zodanig kosten-efficiënt beschouwd dat op de prijs (P) niet gestuurd wordt. BJZ kan dit aantonen aan de hand van benchmark gegevens. P staat dus vast.
- Q is wel flexibel. Gemeenten voeren regie op het dalen van de Q. De gezamenlijke inzet van gemeenten, voorveld en GGW (waarbij GGW een adviserende taak heeft in het voorveld) is om Q te doen dalen, bijvoorbeeld door effectiever te werken in het voorveld.
- Wanneer de situatie (volume GGW) gelijk blijft aan de situatie zoals voorgelegd aan de Task Force Jeugd in februari 2014, dan komt P maal Q uit op € 8.159.000 op basis van 970 gezinnen (aantal cliënten is hoger, maar daarmee wordt niet gerekend).

- De budgetten 2014 zullen nog verhoogd worden met een loonkostenindexering (is bedoeld voor het opvangen van loonstijgingen uit de cao jeugdzorg en periodieken in de loonschaal). Deze varieert van 2 – 4% (wordt door het Rijk vastgesteld en via de doeluitkering jeugdzorg uitgekeerd) en is structureel van aard.
- Het budget voor de overige functies ad € 1.415.000 te beleggen in het voorveld en het budget voor het AMK ad. € 1.165.000 te beleggen bij de GI, waarbij uitgegaan wordt van de afspraken die in het Transitiearrangement en het addendum zijn gemaakt.

Zie voor een uitgebreidere uitleg de bijlage bij dit advies.

Uitvoering/planning

Met betrekking tot de besluitvorming 'notitie positionering toekomsttaken TFJ' en 'Zeeuws Beleidskader Jeugd' wordt de volgende planning gehanteerd:

29-01-2014	Bespreking 1e concept propositie BJZ in TFJ
03-02-2014	Bespreking inhoud bestuurlijk standpunt CZW
10-02-2014	Conceptstuk t.b.v. besluitvorming TFJ en BJZ gereed
14-02-2014	Besluitvorming voorstel TFJ voor Gemeenten en BJZ
17-02-2014	Aanlevering bij Gemeenten voor 10.00 uur
25-02-2014	Behandeling en besluitvorming B&W
28-02-2014	Ondertekend voorstel door 13 Gemeenten en directeur-bestuurder BJZ over positionering toekomsttaken BJZ bij het Rijk
Februari/Maart 2014	Start implementatiepilots in de 3 regio's
Maart 2014	Analyse van de financiële consequenties
Maart 2014	Rechtspersoon voor uitvoering opdrachtgeverschap 2015-2017
Maart 2014	Gemeenten starten gesprekken op met BJZ/Gecertificeerde Instelling en zorgaanbieders om afspraken te maken over de lokale en regionale invulling (2014 t/m 2017).
Juni/Juli 2014	Opstellen pedagogische visie (door gemeenten, BJZ en de zorgaanbieders) die veiligheidscriteria bevat, gericht op de inzet van het gezinsmanagement.
Juni/Juli 2014	Beleggen opdrachtgeverschap gemeentelijke taken, Generiek Gezinsgericht Werken, Zeeuwse residentiële zorg () en jeugdzorg plus, pleegzorg, zorgverzekeringsdeel J-GGZ.
1 januari 2015	Invoering nieuwe Jeugdwet

Communicatie

Na besluitvorming door de 13 colleges (onder voorbehoud van het besluit van de gemeenteraden) en BJZ wordt het voorstel ondertekend door de 13 portefeuillehouders tijdens de CZW-vergadering d.d. 25 februari en de directeur-bestuurder van BJZ Zeeland (mevrouw N. Groenewegen). Vervolgens zal het voorstel en de het Zeeuws Beleidskader Jeugd voor 28 februari naar het Rijk worden gestuurd. Door middel van o.a. de implementatiepilots zullen de in de notitie benoemde vraagstukken verder worden uitgewerkt.

Besluit

1. In te stemmen met de notitie positionering toekomsttaken BJZ;
2. In te stemmen met het Zeeuws Beleidskader Jeugd;

Ter inzage liggende stukken

Er liggen geen stukken ter inzage.

Bijlage(n)

- Brief Task Force Jeugd Zeeland
- Aanvullende informatie bij bestuurlijk standpunt over BJZ
- VNG ledenbrief Bureaus Jeugdzorg
- Notitie positie toekomstige taken BJZ Zeeland
- Zeeuws kader Jeugdzorg

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Borsele

E.J.Gelok, burgemeester.

J.P. van den Berge, secretaris.